

F. Prešeren – Krst pri Savici

1. Nastanek:

- izide 1836 v 600 izvodih
- pisati ga začne po Čopovi smrti in Julijini zavrnitvi, leta 1835
- v Poezijah ga je postavil na zadnje, sklepno mesto

2. Zgradba:

-iz 3 delov:

- posvetilni sonet Matiju Čopu (pove zakaj je napisal to delo : /.../ da bi ublažil bolečino ob izgubi svojega najboljšega prijatelja in pozdravil ljubezni staro rano /.../)
- Uvod (36 tercin)
- Krst (53 stanc)

V UVODU pripoveduje o bojih med Valjhunom in Črtomirom (motiv boja za staro slovensko svobodo, motiv bratomorne vojne), Črtomirovi vojaki so ujeti v Ajdovskem gradcu, ker jim je zmanjkalo hrane, jim Črtomir predlaga, da bi se v nevihtni noči prebili do gozda (motiv lakote in pobega); preseneti jih Valjhunova vojska in vname se srdit boj (motiv boja na življenje in smrt), le Črtomir preživi od njegove vojske. (ni povsod laški enajsterec- vzdušje, zadnja kitica je kvartina)
V KRSTU je Črtomir na bregu Bohinjskega jezera, je razočaran in misli na samomor (motiv premaganega vojskovodje), od tega ga odvrne le spomin na ljubljeno Bogomilo (motiv srečne ljubezni med njim in Bogomilo); z njo se snideta, vendar je ona sprejela krščanstvo in ga prosi naj se še on pokristjani (motiv deviške zaobljube in krsta); retropektiva

Zunanja zgradba je zelo trdna in je v Krstu in v Uvodu skoraj simetrična; spominja na dramatski trikotnik

- Uvod: -brezupna obkoljenost (10tercin)
-odločitev za nočni napad (7 tercin)
-poslednji boj (9tercin)

*zunanji boj

- Krst: -ekspozicija na Črtomirov boj (20stanc)
-Bogomila in duhovnik (17stanc)
-duhovnikov dostop do krsta (16 stanc)

*notranji boj

3. Teme:

- Uvod: domoljubna in svobodoljubna
- Krst: tema romantične ljubezni (hrepenenje po večni ljubezenski sreči) in tema življenjskega obupa (resnacija, vdano sprejemanje in prenašanje usode)

4. Ideje:

Uvod: ljubezen do domovine in svobode

Krst: spoznanje, da mora človek, če naj preživi, skušati osmisliti vse, kar mu prinese življenje, in vztrajati tudi v težkih situacijah, saj se prav v preizkušnjah in stiskah pokaže prava vrednost človeka

5. Notranja zgradba:

- >Uvod: prevladujejo epske prvine (pripoved o junakih in boju, vključeni so vsi dogodki, ki so pomembni za potek dogajanja, osebe se predstavljajo s svojimi zunanjimi dejanji; antika)
- >Krst: -epske (nadaljevanje pripovedi- zunanje dogajanje)
 - lirske (pripovedovalec se spremeni v lirski subjekt in govori v svojem imenu- notranjost glavnih oseb)
 - dramske (dialog med Črtomirom, Bogomilo in duhovnikom)

6.Literarna zvrst, oblika kitice, verz, rima:

- epska pesnitev (»povest v verzih«)
- Uvod: 25 tercina in ena kvartina, laški enajsterec, verižna rima
- Krst: 53 stanc, laški enajsterec, prestopna in zaporedna rima
- Matiju Čopu:sonet, laški enajsterec, oklepajoča in verižna rima

7.Snov:

- pokristanjevanje Slovencev v 8.st.-> Valvasor (Slava vojvodine Kranjske), Linhart (Poskus zgodovine Kranjske)
- razlaga, da je bila spreobrnitev edina možnost
- pokristanjevanje Metoda in Cirila v Panoniji

8. Interpretacije:

- velikokrat interpretiran
- težavna interpretacija zaradi Črtomirjeve spreobrnitve
- zapleteno delo